

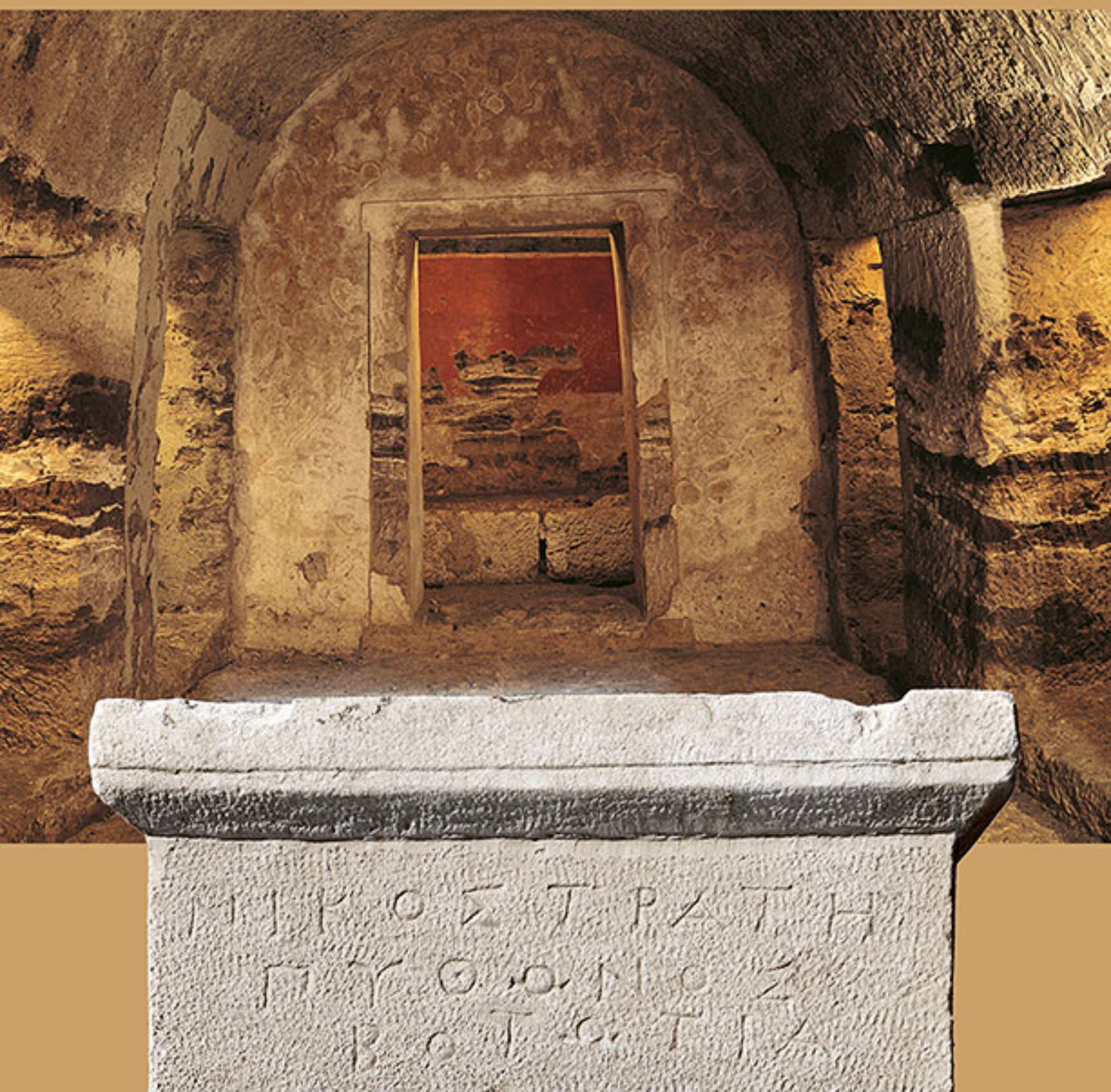

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS

ΠΕΛΛΑ

ΠΟΛΗ ΦΙΛΟΞΕΝΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 2016

Εφορεία
Αρχαιοτήτων
ΠΕΛΛΑΣ

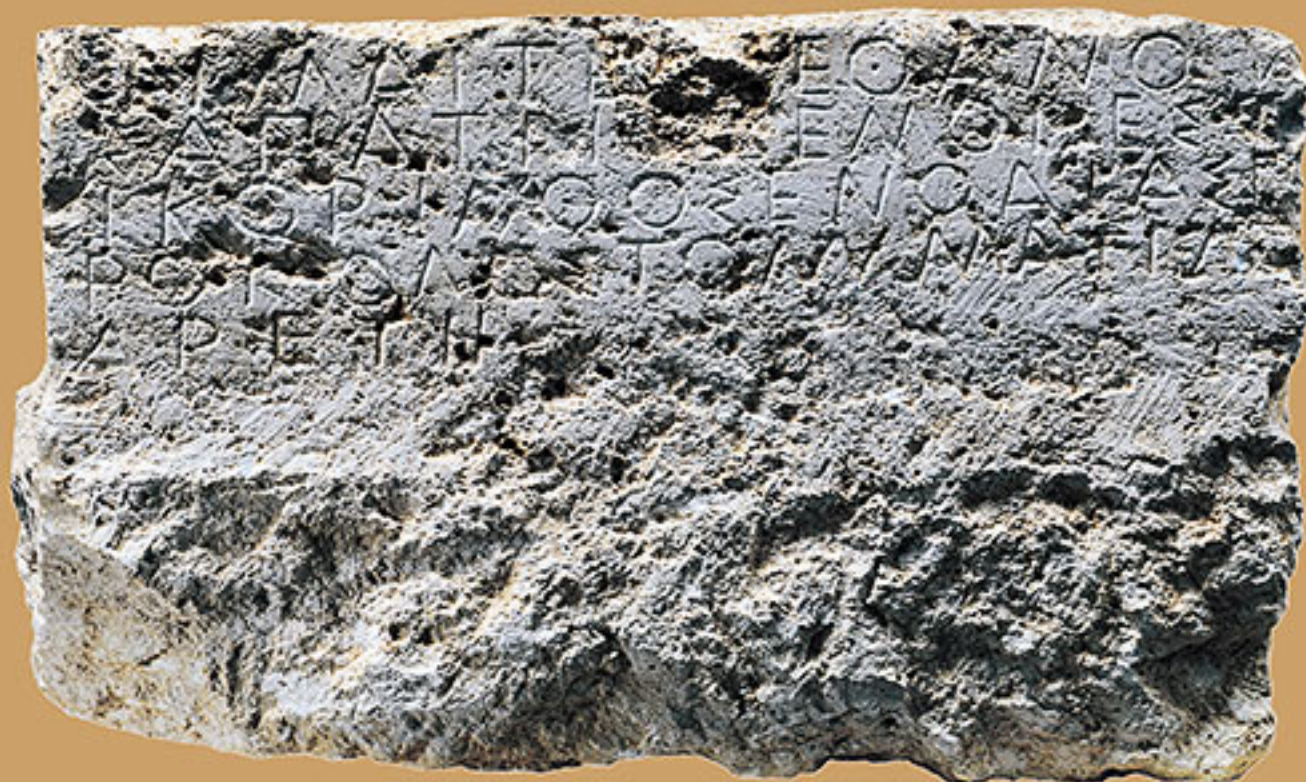
Βρίσκονται τα οστά του Αθηναίου Ευριπίδη στην Πέλλα, όπως μας πληροφορεί το Λεξικό Σουίδα και τα σχετικά αρχαία επιγράμματα; Ίσως να μην το μάθουμε ποτέ, αλλά γνωρίζουμε ότι από το 400 π.Χ. περίπου που η αρχαία Πέλλα έγινε πρωτεύουσα του βασιλείου της Μακεδονίας δίδαξαν, δημιούργησαν (για μικρό ή μεγαλύτερο διάστημα) και πέθαναν εδώ αρκετοί φιλόσοφοι, καλλιτέχνες και επιστήμονες, μετανάστες από τα μεγάλα κέντρα της σκέψης και της τέχνης της υπόλοιπης Ελλάδας. Ανάμεσα σε αυτούς που προσκάλεσαν οι βασιλείς της Μακεδονίας ήταν οι ποιητές Αγάθων, Μελανιππίδης, Νικήρατος, Πausανίας και Πλάτων, ο φιλόσοφος Ευφραίος, ο μουσικός Τιμόθεος και οι γλύπτες Λεωχάρης, Λύσιππος και Πυργοτέλης. Διασημότερος από όλους ο Αριστοτέλης από τα Στάγειρα, ο οποίος δίδαξε το νεαρό Αλέξανδρο και έζησε στην αυλή του Φιλίππου Β΄ από το 343 ως το 336 π.Χ.

Πέρα από τα παραπάνω ιστορικά πρόσωπα, μία λίθινη βάση επιτύμβιου μνημείου μας πληροφορεί ότι στα τέλη του 5ου αιώνα π.Χ. πέθανε εδώ η Κορινθία **Τιμαρέτη**, η οποία υπήρξε ιέρεια της θεάς Ενοδίας στην Πέλλα.

Μετά την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου συγκεντρώθηκε στην Πέλλα απίστευτος πλούτος, ο οποίος κατέστησε την πόλη ένα από τα μεγαλύτερα παραγωγικά και εμπορικά κέντρα του ελληνικού κόσμου. Ταυτόχρονα όμως την κατέστησε και ένα κέντρο υποδοχής ελλήνων και ξένων μεταναστών, οι οποίοι συνέρρεαν στην Πέλλα για να εκμεταλλευτούν τις μεγάλες ευκαιρίες πλουτισμού που παρουσιάστηκαν. Οι αρχαίοι συγγραφείς διασώζουν πληροφορίες για μερικούς από αυτούς (όπως είναι οι φιλόσοφοι Βίων ο Βορουσθενίτης από την Ουκρανία, Περσαίος από το Κίτιο, Τίμων από τη Φλειούντα της Αργολίδας, οι ποιητές Ανταγόρας ο Ρόδιος και Άρατος από τους Σόλους και ο ιστορικός Ιερώνυμος ο Καρδιανός), οι περισσότεροι όμως θα μείνουν παντοτινά άγνωστοι σε μας.

Δεκαπέντε μετανάστες αναφέρονται σε λίθινα κυρίως επιτύμβια μνημεία της Πέλλας. Η πόλη τους καλοδέχτηκε, κι αυτοί ρίζωσαν, έφτιαξαν οικογένειες και τελείωσαν εδώ τη ζωή τους. Οι περισσότεροι αναλογικά προέρχονται από τη γειτονική Θεσσαλία, η **Μέλισσα** όμως, κόρη του Επικράτου και σύζυγος του Μάνου είναι Σειραία (από τις σημερινές Σέρρες), ο **Μάκαρτος** είχε γεννηθεί στη Δήλο, αλλά θάφτηκε στην Πέλλα αφού πνίγηκε σε ναυάγιο ή σε ναυμαχία λίγο μετά το 300 π.Χ., ο Δέξιος προερχόταν από κάποια από τις πόλεις της Μακεδονίας που είχαν το όνομα Ηράκλειο και ο Άρχων, γιος του Φιλίσκου από τη Λητή, πόλη κοντά στο σημερινό Δερβένι Θεσσαλονίκης.

Ο Διοκλής είχε γεννηθεί στους μακρινούς Σόλους της Κιλικίας από πατέρα Μακεδόνα (όπως δηλώνει το όνομα Ορόντας) και πέθανε εδώ γύρω στο 300 π.Χ. Ο **Κράτων**, γιος του Κρατερού, γεννήθηκε στη Μαγνησία του Μαιάνδρου, κοντά στη Μίλητο, και στην Πέλλα έστησε ένα γλυπτό αφιέρωμα στους Μεγάλους Θεούς της Σαμοθράκης στο 2ο αιώνα π.Χ.

Στον πανελλαδικά μοναδικό πολυθάλαμο λαξευτό τάφο της Πέλλας αποκαλύφθηκαν τα επιτύμβια μνημεία της Κλεονίκης Νικομάχου, της Αντιγόνας, κόρης του Αινείου, και της Νικοστράτης, κόρης του Πύθωνος, που αν και είχε καταγωγή από τη Βοιωτία, είχε γίνει μέλος μιας από τις πλουσιότερες οικογένειες της μακεδονικής πρωτεύουσας. Η μορφή των γραμμάτων που έχουν χαραχτεί στον ορθογώνιο βωμίσκο, ο οποίος βρέθηκε στον πρώτο δυτικό θάλαμο, τοποθετεί το θάνατό της μετά το 250 π.Χ. Ίσως να γνωρίζαμε περισσότερα για τη νεκρή, αν τα ταφικά δώρα της δεν είχαν συληθεί ήδη από την αρχαιότητα.

ΜΑΚΑΡΤΟΣ ΔΗΛΙΟΣ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΕΛΛΑΣ • EPHORATE OF ANTIQUITIES OF PELLA
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΕΛΛΑΣ • ARCHAEOLOGICAL MUSEUM OF PELLA
58005 PELLA, GREECE • Tel: +302382031160 • Fax: +302382033092

 Πληροφορίες - Information: Tel. +302382031160

 e-mail: efapel@culture.gr • pella.museum@gmail.com

 www.pella-museum.gr

 Archaeological Museum of Pella

 pella-museum.gr

Κείμενο: Χαράλαμπος Τσούγγαρης
Φωτογραφίες: Εφορεία Αρχαιοτήτων Πέλλας
Σχεδίαση εντύπου: Χρήστος Τζώτζης

Για τις επιγραφές με εθνικά ονόματα από την Πέλλα: Μ. Λιλιμπάκη-Ακαμάτη «Από το ανατολικό νεκροταφείο της Πέλλας» στο ΑΕΜΘ 24, 2010 σελ. 179-187, όπου και η σχετική βιβλιογραφία.

